

สคด.รับที่ ร ๒๓๐๐/๒๐
ดอ.๑๗/ก.พ.๖๐

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๕๑๑.๓/ ๐๕๖๕๒

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน
ในท้องที่ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๔๘๓๗๕ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

สิ่งที่ส่งมาด้วย ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๖๔

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้แจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณา
ร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบล
ห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ. และได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติก่อนสภาพและโอนที่ดินซึ่งเป็น
สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี พ.ศ.
ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสร็จที่ ๑๘๒๑/๒๕๕๙ และแจ้งให้กระทรวงมหาดไทย
พิจารณา หากเห็นชอบในแนวทางใด ขอให้แจ้งยืนยันไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีโดยด่วน เพื่อจะนำเสนอ
คณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กระทรวงมหาดไทยได้เคยเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดิน ซึ่งมีเหตุผลในการถอนสภาพ
เพื่อมอบหมายให้อธิบดีกรมที่ดินหรือทบวงการเมืองนำไปจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่ง
ประมวลกฎหมายที่ดิน โดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย
วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการถอนสภาพ การจัดขึ้นทะเบียน และการจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกระบวนการตราพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้ผ่านการตรวจพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณา
ร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการกฤษฎีกา และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ โดยได้ประกาศ
บังคับใช้เป็นพระราชกฤษฎีกาแล้วหลายฉบับ จากนั้นกระทรวงมหาดไทยจึงประกาศมอบหมายให้ทบวงการเมือง
ดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ และดำเนินการตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๐๐) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ นอกจากนี้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้เคยมี
ความเห็นตาม เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๖๔ สรุปได้ว่า การถอนสภาพตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมาย
ที่ดิน “ในที่นี้หมายความว่า ถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภททรัพย์สินสำหรับพลเมือง
ใช้ร่วมกัน ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเมื่อถอนสภาพแล้วที่ดินนั้นยังคงเป็น
ทรัพย์สินของแผ่นดินอยู่ ส่วนจะเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่มีลักษณะเป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๔ แห่ง
พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ หรือไม่ จะต้องพิจารณาเหตุผลของรัฐในการถอนสภาพประกอบด้วย
ตัวอย่างเช่น ในกรณีของทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ซึ่งเป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าพลเมือง
เล็กใช้ประโยชน์ในการเป็นที่เลี้ยงสัตว์แล้วและรัฐบาลประสงค์จะถอนสภาพเพื่อนำไปดำเนินการเพื่อให้ราษฎรสามารถ
มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน เช่นนี้ย่อมเห็นได้ว่า เมื่อถอนสภาพจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

/สำหรับ...

สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันแล้วที่ดินนั้นก็ยังมียุทธศาสตร์ที่รัฐสนใจเพื่อประโยชน์ร่วมกันอยู่ ที่ดินดังกล่าวจึงยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งสามารถนำไปจัดสรรให้ราษฎรได้สิทธิครอบครองหรือกรรมสิทธิ์ได้” รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ดังนั้น เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพที่ดินเพื่อนำไปจัดหาผลประโยชน์แล้ว ที่ดินที่ถูกถอนสภาพย่อมมีสถานะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่รกร้างว่างเปล่า ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๑) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ ๑๐๑/๒๕๒๙ จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะนำไปจัดหาผลประโยชน์ได้ ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน การดำเนินการที่ผ่านมาของกระทรวงมหาดไทย จึงเป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

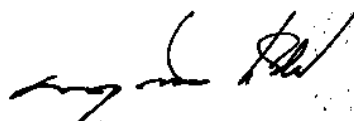
๒. กรณีที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาให้ความเห็นตาม เรื่องเสร็จที่ ๑๘๒๑/๒๕๕๙ ว่า “การนำที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินของเอกชน โดยวิธีการตราพระราชกฤษฎีกาก่อนสภาพแล้วอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เพื่อจัดหาผลประโยชน์โดยให้นำไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินของเอกชน ที่ดินของรัฐที่จะนำไปจัดหาผลประโยชน์ตามมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินนั้น จะต้องเป็นที่ดินซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองและไม่ได้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อน ซึ่งรวมถึงไม่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันที่ถูกถอนสภาพตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดินด้วย การนำที่ดินดังกล่าวไปจัดหาผลประโยชน์โดยให้เทศบาลตำบลห้วยกะปินำไปแลกเปลี่ยนกับที่ดินของเอกชน จึงไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ในกรณีนี้จึงต้องถอนสภาพและโอนโดยพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน”

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสร็จที่ ๑๘๒๑/๒๕๕๙ เป็นความเห็นที่แตกต่างจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้เคยให้ความเห็นไว้แล้ว ซึ่งได้มีการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาบังคับใช้แล้วหลายฉบับ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ วางระเบียบในเรื่องการตีความ และการให้ความเห็นในทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นแนวทางปฏิบัติไว้ว่า เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในทางกฎหมายเป็นประการใดแล้ว โดยปกติให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น โดยได้แจ้งให้กระทรวงทบวงกรมต่าง ๆ ถือเป็นระเบียบปฏิบัติต่อไปด้วย ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว จึงขอยืนยันร่างพระราชบัญญัติถอนสภาพและโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในท้องที่ตำบลห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ให้แก่บริษัท หักษณบุรี จำกัด พ.ศ. อันเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสร็จที่ ๑๘๒๑/๒๕๕๙ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมที่ดิน สำนักจัดการที่ดินของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๕๘๔๑ (นายณพรัตน์ นพรัตน์ศิริ)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๑๐๖